

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 13P/48/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201915
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Radičová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5821201915.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Katarínou Radičovou, v právnej veci navrhovateľky/manželky: P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. T. XXX/XX, N., zastúpená: JUDr. Eva Tabačáková, advokátka so sídlom Hviezdoslavovo námestie 1660/22, Dolný Kubín, proti odporcovi/manželovi: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. T. XXX/XX, N., toho času R. a R. N., v konaní o rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom Q.: B., nar. XX.XX.XXXX, Y., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, Námestie A. Bernoláka 381/4, Námestovo, IČO: 30 794 536, taktó

rozhodol:

I. Súd manželstvo P. Q., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX a Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v N., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu N., vo zväzku 7, ročník XXXX, strana XX, por. č. XX, r o z v á d z a.

II. Maloleté deti Q.: B., nar. XX.XX.XXXX, Y., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, s a z v e r u j ú na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky.

III. Obaja rodičia s ú o p r á v n e n í maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. B. Q., nar. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 130 eur mesačne, na mal. Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, sumou vo 110 výške eur mesačne a na mal. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 80 eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode.

V. Styk otca s maloletými deťmi sa n e u p r a v u j e.

VI. Vo zvyšku návrh matky z a m i e t a.

VII. Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na súde dňa 02.11.2021 navrhovateľka/manželka/matka mal. detí žiadala, aby súd jej manželstvo s odporcom/manželom/otcom mal. detí rozviedol a mal. B., nar. XX.XX.XXXX, Y., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveril do jej osobnej starostlivosti s právom zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok. Zároveň žiadala, aby súd zaviazal otca mal. detí povinnosťou prispievať na výživu mal. B. sumou XXX eur mesačne, mal. Y. sumou 120 eur mesačne a mal. A. sumou 90 eur mesačne k rukám matky. Styk otca s mal. deťmi nežiadala upraviť.

2. V návrhu uviedla, že s odporcom uzatvorili manželstvo dňa 02.07.2011, z ktorého manželstva pochádzajú tri maloleté deti. Navrhovateľka má za to, že celý jej manželský život sprevádzajú nedorozumenia, rozdielne názory na spoločný život a výchovu detí. Po uzavretí manželstva bývali s odporcom v prenajatom byte a neskôr sa pustili do výstavby vlastného rodinného domu. Od samého začiatku odporcovi pri stavbe domu pomáhala popri starostlivosti o domácnosť a rodinu, čo nebolo jednoduché. Odporca pracoval ako murár v Rakúsku, zarábala slušné peniaze a do práce chodil na niekoľko dní vkuse, doma sa zdržiaval prevažne cez víkendy a sviatky. Ona sa starala o deti a domácnosť. Poukázal na to, že odporca sa k nej a k deťom správa nevhodne, je vulgárny a arogantný, bezcitný, správa sa násilnícky, zaujímajú ho len vlastné potreby a záujmy, čo oni už psychicky nezvládajú. Deti sú často svedkami ponížovania jej osoby a fyzických útokov zo strany ich otca, pričom ich odporca šťve proti nej, povzbudzuje ich, aby sa k nej správali vulgárne. Syn Y. dokonca používa vzor otca v škôlke, útočí na dievčatá, bije ich do tváre, bežne rozpráva, že tatino bije mamu. Navrhovateľka sa dlhé roky snažila, aby ich manželstvo fungovalo, veľakrát vyhľadala pomoc, no doteraz nič nepomohlo. Tolerovala odporcovo správanie pre pokoj v rodine. Ďalej uviedla, že niekoľko mesiacov je už to neúnosné, nakoľko odporca nechodí do práce a stále je doma. Nemá záujem nájsť si prácu lebo z ÚPVR z Rakúska dostáva 1 100 eur. Všetky financie investuje do domu a keďže ona poberá len rodičovský príspevok, často im chýbajú peniaze a musí si požičiavať od rodiny. Odporca ju neustále kontroluje, sleduje jej telefón, veci, dokonca za ňou chodí, keď ide do druhej miestnosti v dome, dáva jej prácu okolo domu aj v noci. Nevhodné manželove správanie si všimli už aj ľudia v dedine, ktorí vedia čo sa deje v ich rodine, hovoria mi, čo a kde vystrájal a ponúkajú jej pomoc. Pre navrhovateľku a deti je to veľmi psychicky náročné. Intímny život je pre ňu len nepríjemnou povinnosťou. Navrhovateľka je presvedčená, že s odporcom nechce zdieľať spoločný život, jeho správanie nevyplýva vhodne na výchovu a zdravý vývin detí, vedie ich k nevhodnému konaniu a správaniu, k neúcte autorít, starých rodičov a k nej. Navrhovateľka podotkla, že sa odporcu veľmi sa boja. Odporca nedbá na to koľkokrát ohrozoval zdravie a život ich detí (napr. vozil ich v lyžici nakladača, vozí ich na terénnej motorke bez prilby, vykladal na lešenie) a svoju zlosť si vybija aj na ich psoch, ktorých skoro dennodenne mláti káblom alebo palicou, škrtí ich, vyhadzuje do vzduchu a toto všetko vidia aj deti. V závere uviedla, že dňa 18.10.2021 podala na súde návrh na vydanie neodkladného opatrenia na zverenie detí do osobnej starostlivosti a určenie výživného. Dňa 20.10.2021 následne podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia na zákaz priblíženia sa z dôvodu, že manžel ju v podvečer 19.10.2021 fyzicky napadol. V súčasnosti je odporca vo vyšetrovacej väzbe v Žiline.

3. Odporca/manžel/otec mal. detí sa k návrhu písomne nevyjadril.

4. Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov zo dňa 01.12.2021 poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/39/2021-20 zo dňa 27.10.2021 boli maloleté deti Škuligove dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky. Otcovi detí bola uložená vyživovacia povinnosť na každé z detí vo výške 30% mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Súčasne uvedeným uznesením súd začal konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že matka maloletých detí dňa 19.10.2021 vo večerných hodinách po incidente, pri ktorom ju otec maloletých detí fyzicky napadol, opustila spolu s maloletými deťmi spoločnú domácnosť a odišla bývať k svojim rodičom, ktorí užívajú priestranný rodinný dom, ktorý pozostáva z prízemnia a poschodia, ktorý dom kolízny opatrovník bližšie popísal. V ďalšom uviedol, že matka detí je na predĺženej rodičovskej dovolenke, z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu najmladšieho syna. V súčasnej dobe príjem rodiny tvorí rodičovský príspevok a prídavok na tri maloleté deti v celkovej výške 454,60 eur. Výdavky matky spočívajú hlavne z nákladov spojených s osobnou starostlivosťou o maloleté deti (strava v domácnosti a školskom a predškolskom prostredí, školské potreby, úhrada za krúžky pre mal. B. ošatenie a obuv pre deti, výdavky za lieky). Kolízny opatrovník popísal zdravotný stav mal. detí, ich záľuby ako aj školské výsledky mal. B.. Zo správy je zrejmé, že všetky deti trpia alergiami a mal. Noe je v starostlivosti aj krčného lekára. V závere kolízny opatrovník poukázal na to, že dňa 20.10.2021 matka na otca detí podala trestné oznámenie, na základe ktorého bol dňa 21.10.2021 vzatý do väzby. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodine vykonáva opatrenia v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ktorých cieľom je prostredníctvom psychologickej pomoci, ktorá bude realizovaná u klinického psychológa, pomôcť deťom spracovať situáciu v rodine v čase keď rodičia žili v spoločnej domácnosti - hádky rodičov, nevhodné správanie otca k matke a súčasnú neprítomnosť otca v rodine. Kolízny opatrovník na základe vykonaného šetrenia zistil, že matka osobnú starostlivosť o maloleté deti

aj v minulosti v prevažnej miere zabezpečovala sama nakoľko otec detí pracoval v turnusoch, v súčasnej dobe starostlivosť o deti zabezpečuje výhradne matka, nakoľko sa otec nachádza vo výkone väzby.

5. Dňa 21.01.2022 bolo súdu doručené vyjadrenie matky, v ktorom podrobnejšie popísala správanie odporcu. Ďalej uviedla, že s prihladením na skutočnosť, že otec mal. detí je v súčasnej dobe vo väzbe navrhuje, aby súd neupravoval stretávanie sa otca s mal. deťmi. Navrhovateľka poukázala na to, že odporca pracoval do júla 2021 v Rakúsku, pričom jeho mesačný príjem bolo okolo 2 000 - 2 500 eur. Následne od júla 2021 poberal dávku nezamestnanosti vo výške 1117,50 eur, nakoľko sa rozhodol dobrovoľne ukončiť svoju pracovnú činnosť v Rakúsku. Zamestnanie odporca ukončil z dôvodu, že nesúhlasil s podmienkami nariadenými v Rakúsku v súvislosti s opatreniami týkajúcimi sa koronavírusu, pretože bol proti akémukoľvek testovaniu a očkovaníu. Nakoľko bola odporcovi za obdobie 20.10.2021 do 31.10.2021 vyplatená dávka v nezamestnanosti neprávom, na základe výzvy Sociálnej poisťovne, túto dávku vo výške 447 eur vrátila za odporcu na účet uvedený vo výzve. Ďalej poukázala na to, že je v súčasnej dobe na predĺženej rodičovskej dovolenke, pričom poberá z Úradu práce, soc. vecí a rodiny rodičovský príspevok a prídavky na tri mal. deti v celkovej výške 454,60 eur. Ďalej navrhovateľka popísala svoje mesačné výdavky ako aj výdavky mal. detí.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom pojednávaní odporca uviedol, že nesúhlasí s rozvodom manželstva a ani s úpravou práv a povinností k mal. deťom.

7. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že sa s odporcom zoznámili pred 12 rokmi, keď študovala na strednú školu. Po škole si chcela nájsť prácu a preto odišli s odporcom do S. kde ju odporca chodil pravidelne kontrolovať, pričom mu vadil akýkoľvek kontakt, ktorý mala s inými ľuďmi. Už vtedy mal neprimerané názory napr. jej povedal, že ak by sa im narodilo postihnuté dieťa, toto by si nenechali. Po svadbe bývali v W. asi 2 roky a následne sa vrátili na E., pretože manžel chcel stavať dom. Odporcovo správanie po svadbe sa nezlepšilo, zakazoval jej navštevovať rodinu, pričom jeho hrubé správanie začalo vrcholiť počas stavby rodinného domu, kedy bol viac unavený. Ďalej navrhovateľka poukázala na to, že počas manželstva jej odporca dával rôzne prezývky, v podstate ju prestal oslovovať jej menom. Tiež viedol deti k neúcte ku nej, vravel jej, že je „na hovno mama, že nič neznamenám“. Rovnako tak urážal aj jej rodinu. Vzťahy v manželstve sa stupňovali s tým, že jej zakazoval telefonovať s inými ľuďmi, rovnako k nim nechodili žiadne návštevy. Vždy dopytoval deti, či u nich niekto bol, resp. čo robila. Pokiaľ ide o mal. deti, odporca ich viedol k tomu aby si ju nevážili napr. mal. Y., keď bol večer hladný, mu povedala, že už mal večeru, na čo mu otec povedal, aby jej maloletý povedal, čo si o nej myslí a kde jej moje miesto. Následne ho potľapkal po chrbte. Ďalej navrhovateľka uviedla, že si posledný rok robila pravidelne nahrávky, ktoré obsahujú zvukový záznam o tom, ako sa ku nej manžel správal. S manželom nikdy nenavštívili manželskú poradňu, nakoľko mal za to, že ich vzťah je v poriadku a že ju nepotrebujú. Navštívili však rôznych ľudí, ktorí im pomáhali a zaoberali sa problémami v manželstve, boli napr. v Žiline. V roku 2018 boli aj 3 dni v W., kedy išlo o duchovnú prednášku pre manželov. Návrh na rozvod nepodala skôr najmä z kresťanského hľadiska. Zhruba po 7 rokoch ich spolužitia premýšľala o tom, že podá návrh na rozvod a vtedy jej farár povedal, že rozvod je tá najhoršia vec. Pokiaľ ide o mal. deti, s týmito odporca trávil minimálny čas z dôvodu, že pracoval v Rakúsku. Väčšinou to bolo len v nedeľu. Okrem toho všetok čas venoval stavbe domu. S deťmi sa občas hrával v čase, keď ona varila alebo boli vonku v dielni. S najstaršou dcérou sa nikdy neučil, čo je pochopiteľné keďže pracoval v zahraničí. Navrhovateľka poukázala na to, že keď sa odporca s mal. deťmi hral, jeho správanie nebolo dobré v tom smere, že napr. rád rýmoval a v týchto rýmoch prevládala neúcta, či už voči starším ľuďom alebo iným osobám. Napr. hovoril babka je tučná, podpálila dom a iné nezmysly. Prejavilo sa to v tom, že deti aj teraz majú narážky na starých ľuďoch. Mal. B. občas povedal že je sprostá koza a iné takéto miernejšie nadávky. Nikdy ju však fyzicky nenapadol. Navrhovateľka vie o tom, že odporca dvakrát zbil syna Alexa a to takým spôsobom, že na ňom sedel a fackal ho. Toto konanie si aj natočila na mobil a keď to ukázala odporcovi sám bol zhrozený z toho, čo urobil. Pri poslednom útoku na jej osobu, odporca naháňal najstaršiu dcéru po kopci, išla sa tam prejsť. Odvtedy má maloletá traumu. Ona v tom čase bola hospitalizovaná po útoku zo strany odporcu. Počas manželstva odporca pracoval celý čas v Rakúsku ako murár a robil aj iné stavebné práce. Ku svojim príjmom navrhovateľka uviedla, že tieto pozostávajú z rodičovského príspevku, nakoľko je do 07/2022 na predĺženej rodičovskej dovolenke, čo je suma 454,60 eur vrátane prídavkov na deti. Okrem toho si privyrába brigádne, kedy jej príjem predstavuje cca 150 eur mesačne. Po skončení rodičovskej dovolenky sa chce zamestnať, pokiaľ to bude možné na plný pracovný úväzok a to v oblasti gastronómie. Jej mesačné výdavky pozostávajú z poplatku za elektrinu za rodinný dom 40 eur, telefón + internet 22 eur, PHM 70 eur, nakoľko denne vozí deti do škôlky a školy, TV v sume 20 eur.

Rodičom za ubytovanie neplatí, ale striedajú sa pri kúpe stravy. Okrem toho navrhovateľka uviedla, že má zdravotné problémy, z ktorého dôvodu sú zvýšené aj výdavky na PHM a užíva lieky, za ktoré platím mesačne cca 30 eur. Potom sú to bežné výdavky ako oblečenie, hygiena. Výdavky na deti predstavujú obedy v škole 112 eur mesačne na všetky tri deti, poplatok za umeleckú školu pre dcéru 40 eur polročne. Ďalej deťom kupuje pravidelne lieky, niektorý mesiac je to viac, niektorý menej, spolu to je cca 20-30 eur mesačne na všetky deti. Starší syn nosí okuliare, a tieto bude potrebovať aj syn A. s čím budú rovnako zvýšené výdavky. Okrem toho deti športujú, radi korčuľujú. Na Vianoce im kupovala korčule a v zimných mesiacoch pravidelne uhrádza poplatok za klzisko, čo môže byť tak 50 eur mesačne, nakoľko tam chodia cca 2x do týždňa. Inak sú to bežné výdavky súvisiace so stravou, ošatením, hygienou. K dôvodom prečo požaduje, aby výlučne ona spravovala majetok mal. deti a zastupovala ich uviedla, že sa obáva, ak bude manžel odsúdený, že by jej mohol robiť naschvál a mohli by byť problémy napr. pri zápise do školy, alebo v iných situáciách.

8. Odporca na pojednávaní uviedol, že už pred svadbou mala navrhovateľka veľkú predstavivosť, napr. videla škriatkov. V jej rodine sa k nej zle správali, matka ju mala ako slúžku s čím on ja nesúhlasil. Nerozumel, prečo sa k nej takto správajú. Po uzatvorení manželstva bývali v Bratislave, následne po narodení dcéry u rodičov manželky, čo bola najväčšia chyba. Prebiehalo to tam katastrofálne. Manželku nikdy fyzicky nenapadol, ani jej vulgárne nenadával. Posledný rok to už bolo neúnosné, dokončoval rodinný dom, čo vyvrcholilo jeho negatívnym správaním voči navrhovateľke. Čoho dôkazom sú aj nahrávky vo vyšetrovacom spise. Je pravdou, že s manželkou navštevovali aj iných ľudí, ktorí im mali pomôcť s manželstvom. Jednalo sa skôr o party, posedenia, kde sedeli a rozprávali sa. Boli spolu s deťmi aj na púti, z tohto ale nemali nič, pretože sa museli sústavne starať o deti. Ďalej odporca uviedol, že syna fyzicky nenapadol, jednalo sa o primeranú bitku a že dcéru nenaháňal. Odporca má za to, že konflikty v rodine vznikali kvôli manželkiným rodičom, ktorí ho nenávideli od prvej chvíle a manželku štvili proti nemu. Dlhodobo pracoval v Rakúsku, a to až do 07/2021. Pracoval tam na turnusy, niekedy bol preč 3 týždne a potom 3-4 dni doma. Neskôr zmenil prácu a chodil domov každý týždeň. Jeho príjem bol cca od 2 000 do 2 700 eur, pracoval ako murár, stavbár. Prácu ukončil z dôvodu, že ich chceli očkovať proti COVID-19 a on nevedel, čo tá vakcína môže urobiť. Išiel za zamestnávateľom s tým, že ak od neho bude vyžadovať PCR testy a chce, aby pre neho naďalej pracoval, tak by chcel, aby mu tieto výdavky preplácal, čo zamestnávateľ odmietol. Ďalej odporca uviedol, že prvý mesiac po návrate na Slovensko bol dobrovoľne nezamestnaný, myslel si, že si rýchlo nájdem prácu, avšak nestalo sa tak. Ponúkali mu len sezónne práce a tak sa zaevidoval na ÚVSVaR. Tu poberal dávku v nezamestnanosti cca 1100 eur, ktorú dávku poberal až kým ho nevzali do väzby. Mal dohodnutú prácu od 11.11.2021, ktorá by spočívala napr. v montovaní paliet, chcel byť blízko rodiny. Jeho hodinová mzda mohla byť cca 5 eur. V súčasnosti nemá žiadny príjem, ani žiadne úspory. Všetky peniaze nechal manželke. Vlastní pozemok, ktorý zdedil a nachádza sa vedľa rodinného domu. Okrem toho majú spoločne s manželkou auto a motorku. Odporca ďalej uviedol, že nemá žiadny úver, ani poistenie. Ku svojim výdavkom uviedol, že hradil všetky výdavky súvisiace s chodom domácnosti približne 150 eur mesačne, potom to boli ešte výdavky na stravu, ošatenie, hygienu. Strava predstavovala cca 350 eur mesačne. K mal. deťom uviedol, že počas toho, ako bol doma sa im snažil venovať tak, ako to bolo možné, napr. za posledných zhruba 8 rokov boli trikrát v ZOO, na Oravskom hrade, na vláčiku. Vždy keď sa dalo chodili celá rodina na výlety. Na výživu deti a rodiny prispieval tak, že manželke poskytol finančné prostriedky, ktoré zarobil a z ktorých navrhovateľka nakúpila všetko, čo bolo treba. Ďalej odporca na pojednávaní k tvrdeniam navrhovateľky ohľadne jeho nevhodného správania a povzbudzovania syna Y., k tomu, aby sa k navrhovateľke zle správal uviedol, že toto je len čiastočne pravda, nakoľko to nikdy nebolo také extrémne ako to popisuje navrhovateľka. On má s deťmi dobrý vzťah a deti ho majú radi. Podotkol, že jeho správanie pre, ktoré bol vzatý do väzby bolo len vyvrcholením toho, ako sa k nemu navrhovateľka správala. Vedela presne, ktoré body má zasiahnuť aby ho vyprovokovala. Rovnako čo sa týka toho nahrávania, vždy si dávala pozor, aby ona bola tá dobrá a nič nepovedala.

9. Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že vzťahy medzi manželmi sú trvalo rozvrátené a manželstvo neplní svoj účel, preto navrhuje, aby súd manželstvo rozviedol. Rovnako zotrval aj na úprave práv a povinností k mal. deťom. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti právny zástupca uviedol, že napriek skutočnosti, že otec je v súčasnej dobe vo väzbe, táto nie je dôvodom pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Za túto situáciu je zodpovedný otec mal. detí, ktorý je tam z dôvodu jeho úmyselného protiprávneho konania. Právny zástupca má za to, že napriek tomu, že otec nemá v súčasnej dobe žiaden príjem, je potrebné vychádzať z výšky jeho príjmov, ktoré dosahoval pred vzatím do väzby a ktoré boli navrhovateľkou preukázané doložením výpisov z účtu, z ktorých je zrejmý

priemerný mesačný príjem otca mal. detí v rozmedzí 2 000-2 500 eur. Zároveň právny zástupca poukázal aj na to, že v prípade uznania viny otca mal. detí, ktorý je stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, prichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí 3-8 rokov, kedy bude osobná starostlivosť o mal. deti výlučne na pleciach matky, ktorá bude nútená zabezpečiť všetky výdaje na mal. deti. V závere uviedol, že si uplatňuje aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Kolízny opatrovník na pojednávaní poukázal na správu z predškolského zariadenia z 05.11.2021 týkajúcu sa mal. Y., v ktorej sa uvádza, že tento sa správa asociálne, porušuje pravidlá a pri hre s ostatnými deťmi prevláda dominantné správanie, kedy ostatné deti nerešpektuje, násilne im berie hračky a zosmiešňuje ich. Podľa kolízneho opatrovníka uvedené preukazuje, že manželstvo účastníkov nemohlo byť harmonické už dlhšiu dobu, keďže takéto správanie musel maloletý vidieť doma. V prípade rozvodu kolízny opatrovník odporučil zveriť mal. deti do osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ ide o právo zastupovať a spravovať majetok mal. detí, toto právo navrhol ponechať obom rodičom, nakoľko matkou prezentované dôvody predstavujú v súčasnosti len jej obavy. V prípade, ak by sa tieto naplnili, matka má právo podať návrh na obmedzenie práv a povinností druhého rodiča. Čo sa týka výšky výživného túto ponechal na úvahe súdu s prihliadnutím na odôvodnené potreby mal. detí, ktoré matka popísala na pojednávaní. Kolízny opatrovník má za to, že by mal súd na stav, v ktorom sa otec v súčasnosti nachádza prihliadať v minimálnom rozsahu, nakoľko do tejto situácie sa dostal sám vlastným pričinením.

11. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, ako aj s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp. zn. 4Tp/17/2021 a sp. zn. 6P/39/2021, a z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

12. Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 02.07.2011, ktoré manželstvo je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu N., vo zväzku 7, ročník XXXX, strana XX, por. č. XX a naďalej trvá. Z manželstva pochádzajú tri deti, a to mal. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. Y., nar. XX.XX.XXXX a mal. A., nar. XX.XX.XXXX.

13. Dňa 22.10.2021 bol Okresnému súdu Námestovo doručený návrh Okresnej prokuratúry č. PV XXX/XX/XXXX-X zo dňa 21.10.2021 na vzatie obvineného - Q. Q. do väzby, nakoľko bolo voči nemu vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe popísanom v návrhu, a to v presne nezistenom čase najmenej od roku 2011 až doposiaľ. Tam uvedeného konania sa mal obvinený dopustiť voči poškodennej - svojej manželke P. Q..

14. Okresný súd Námestovo uznesením č. k. 4Tp/17/2021-13 zo dňa 22.10.2021 vzal obvineného - odporcu podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku do väzby. Zároveň rozhodol o tom, že u obvineného väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a že väzbu u obvineného začína plynúť dňa 20.10.2021 o 17:35 hod. a vykoná sa v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina. Proti predmetnému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 3Tpo/41/2021-25 zo dňa 18.11.2021 tak, že sťažnosť obvineného zamietol, pretože nie je dôvodná a zamietol žiadosť obvineného o nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 18.11.2021.

15. Na tunajšom súde prebieha konanie, v rámci ktorého žiadala navrhovateľka o vydanie neodkladného opatrenia, ktorým súd zverí mal. deti do jej osobnej starostlivosti a otca mal. detí zaviazne povinnosťou platiť výživné vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa. Predmetné konanie je vedené pod sp. zn. 6P/39/2021, v rámci ktorého konania bolo uznesením č. k. 6P/39/2021-20 zo dňa 27.10.2021 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli mal. deti B., Y. a A. dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky (výrok I.) a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu každého z mal. detí sumou vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky mal. detí (výrok II.). Súd zároveň začal konanie o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom B., Y. a A. (výrok III.). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.11.2021 a vykonateľnosť dňa 09.11.2021. Predmetné konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené.

16. Z potvrdení ÚPSVaR o poberaní prídavku na dieťa a za rok 2021 a rodičovského príspevku za rok 2021 vyplýva, že navrhovateľka poberala dávky vo výške 76,50 eur a 378,10 eur mesačne.

17. Z prepúšťacej správy T. A., T. O. súd zistil, že navrhovateľka bola v nemocnici hospitalizovaná od 19.10.2021 od 22:42 hod do 21.10.2021 do 07:20 hod. z dôvodu napadnutia manželom. Prijatá bola navrhovateľka na odporúčanie neurológa pre susp. comotio cerebri.

18. Matka súdu predložila aj potvrdenia od P. T. X., detského lekára zo dňa 12.01.2022 o tom, že všetky mal. deti sú sledované v imunoalergologickej ambulancii. Mal. B. pre astmu bronchiálne, alergiu na peľ a roztoče, mal. Y. je sledovaný aj v kožnej ambulancii pre atopický ekzém a potravinovú alergiu a mal. A. je zasa sledovaný aj v ORL ambulancii pre RIDS, incip. astma bronchiálne.

19. Z faktúry č. XXXXXXXXXXXX vystavenej E. vodárenskou spoločnosťou, a.s. dňa XX.XX.XXXX mal súd preukázané, že za obdobie od 01.01.2021 do 31.12.2021 mali účastníci konania nedoplatok na vode 139,10 eur. Predmetná suma bola na základe potvrdenia z výpisu z účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni, a.s. uhradená dňa 20.01.2022.

20. ÚPSVaR Náместovo súdu dňa 28.12.2021 oznámil, že odporca nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a ku dňu podania oznámenia ani nepožiadaval o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Rovnako nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ani iné sociálne dávky. Naposledy bol odporca evidovaný od 06.08.2021 do 19.10.2021 vrátane.

21. Z výzvy Sociálne poisťovne, pobočky Dolný Kubín č. XXXX/XXXX-DK-DvN zo dňa 03.12.2021 súd zistil, že odporca bol dňom 20.10.2021 vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie, z ktorého dôvodu bola odporcovi dávka v nezamestnanosti v období od 20.10.2021 do 31.10.2021 v sume 447 eur vyplatená neprávom. Na základe uvedeného žiadala Sociálna poisťovňa, aby odporca uhradil uvedenú sumu do 15 dní od doručenia výzvy. Zároveň odporcu upozornila, že v prípade nesplnenia povinnosti je potrebné výzvu považovať za začatie konania v zmysle § 185 ods. 4 zákona vo veci povinnosti vrátiť dávku v nezamestnanosti. Navrhovateľka predložila súdu potvrdenie z účtu o uhradení predmetnej sumy dňa 18.01.2022.

22. Z predložených výpisov z účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni, a.s. súd zistil, že odporcovi boli za vykonanú prácu poukazované z Rakúska nasledovné platby:

- 09/2020 suma 3 763 eur,
- 10/2020 suma 2 525,38 eur,
- 11/2020 suma 3 586,28 eur,
- 12/2020 suma 2 533,40 eur,
- 01/2021 suma 1 804,69 eur,
- 03/2021 suma 244,83 eur,
- 04/2021 suma 2 276,65 eur,
- 05/2021 suma 2 394,50 eur,
- 06/2021 suma 2 367,07 eur,
- 07/2021 suma 2 418,54 eur,
- 08/2021 suma 1 509,07 eur.

23. Matka súdu predložila aj pokladničné bločky týkajúce sa výdavkov mal. detí, a to poplatkov za lieky a vitamíny, okuliare pre mal. Alexa, ako aj nákladov na auto.

24. Podľa § 23 ods. 1 až 3 Zákona o rodine (ZR), súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvoze na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvoze vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

25. Podľa § 24 ods. 1 až 5 ZR

(1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze, najmä určí, komu maloleté

dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

(2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

(3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

(4) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

(5) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

26. Podľa § 25 ods. 1 a 2 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

27. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

28. Podľa § 62 ods. 1 - 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 65 ods. 1,2 ZR, ak rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

30. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

31. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

32. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že v manželstve účastníkov konania už niekoľko rokov vznikajú vážne problémy, ktoré spočívajú najmä v nevhodnom, ba dokonca agresívnom správaní odporcu k navrhovateľke, ktoré vyústilo až do stavu, kedy navrhovateľka bola po útoku odporcu

hospitalizovaná v nemocnici a bola nútená zo strachu o svoje zdravie a zdravie mal. detí podať na odporcu trestné oznámenie. Napokon samotné neprímerané správanie odporcu k navrhovateľke, ktoré trvá najmenej od roku 2011, t. j. od uzavretia manželstva, mal súd preukázané z návrhu Okresnej prokuratúry Námestovo na vzatie do väzby č. PV 367/21/5507-5 zo dňa 21.10.2021 ako aj z uznesenia Okresného súdu Námestovo č. k. 4Tp/17/2021-13 zo dňa 22.10.2021, ktorým súd vzal odporcu do väzby. Odporca tieto činy popieral a tvrdil, že navrhovateľku nikdy fyzicky nenapadol, na druhej strane však na pojednávaní uviedol, že správanie, pre ktoré bol vzatý do väzby bolo len vyvrcholením toho, ako sa k nemu navrhovateľka správala, pretože vedela presne, ktoré body má zasiahnuť, aby ho vyprovokovala. Aj keby súd nebral do úvahy výpoveď navrhovateľky a trestné konanie, sám odporca na pojednávaní nepoprel, že navrhovateľku fyzicky napadol. Z dôvodu tohto napadnutia pritom bola navrhovateľka od 19.10.2021 do 21.10.2021 hospitalizovaná v NsP Dolný Kubín. Z výpovede navrhovateľky na pojednávaní pritom vyplynulo i to, že sa odporca nevhodne správal aj v prítomnosti mal. detí. Vzhľadom na všetky uvádzané skutočnosti má súd za to, že manželstvo navrhovateľky a manžela navrhovateľky je hlboko rozvrátené, bez možnosti jeho obnovy. K tomuto záveru súd dospel i napriek tomu, že manžel s rozvodom manželstva nesúhlasil. Manželstvo v zmysle ustanovení Zákona o rodine je zväzkom muža a ženy, ktoré vzniká na základe ich slobodného a dobrovoľného rozhodnutia po splnení zákonom stanovených podmienok. V súdenom prípade navrhovateľka nechcela v manželstve zotrvať a počas celého konania trvala na podanom návrhu na rozvod manželstva. Navrhovateľka sama uviedla, že manželské povinnosti sú pre ňu len nepríjemnou povinnosťou, zároveň správanie odporcu, ktoré podrobne popísala vo vyjadrení zo dňa 21.02.2021 ako aj na pojednávaní vyvoláva skôr znepokojenie nad tým, že navrhovateľka bolo schopná takéto správanie odporcu trpieť niekoľko rokov. Je preto otázne, či manželstvo niekedy plnilo všetky základné úlohy stanovené v § 18 Zákona o rodine, a teda, že manželia sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Existencia vzájomnej ochrany, podpory, vzájomnej spolupatričnosti medzi manželmi v konaní preukázaná nebola a ako súd uviedol vyššie, nemožno hovoriť ani o tom, že by bolo vytvorené zdravé rodinné prostredie pre výchovu mal. detí. Vzhľadom na uvedené potom súd dospel k záveru, že ďalšie zotrvanie manželov v manželskom vzťahu by nevedlo k náprave a k obnoveniu manželského vzťahu, práve naopak, vzhľadom na skutočnosť že odporca je trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, by mohlo dôjsť k zhoršeniu vzťahu medzi manželmi, čo by malo v konečnom dôsledku negatívny dopad hlavne na mal. deti a ich zdravý vývoj. Príčinou rozvratu manželstva je nepochybne nekontrolovateľné správanie odporcu voči navrhovateľke, ktoré vyúsťuje k fyzickému a psychickému násiliu, ako aj nevhodné správanie odporcu pri výchove mal. detí. S poukazom na uvedené súd v súlade s ust. § 23 ods. 1 zákona o rodine vyhovel návrhu navrhovateľky a manželstvo ako nefunkčne a neplniace si svoj spoločenský účel rozviedol.

33. S konaním o rozvod manželstva je podľa § 100 CMP spojené konanie o úpravu pomerov manželov ako rodičov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

34. V prejednávanej veci otec nesúhlasil ani s úpravou práv a povinností k mal. deťom. Súd pri rozhodovaní o úprave práv a povinností k mal. deťom bral do úvahy najmä záujem mal. detí. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa podľa ust. článku 5 písm. a) až i) Základných zásad Zákona o rodine zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Pre rozhodnutie príslušného orgánu, ktoré sa týka maloletého dieťaťa, nemôže byť zohľadnený ako prioritný záujem rodičov, príbuzných či iných osôb; kľúčovým je totiž dosahovanie blaha maloletého dieťaťa, ktorému majú byť vytvorené všetky podmienky tak, aby sa z neho vyvinul zdravý dospelý jedinec. Ako súd uviedol vyššie, v konaní mal preukázané nielen negatívne správanie otca mal. detí k navrhovateľke, ale aj nevhodné správanie otca v prítomnosti mal. detí, ktoré sa odzrkadlilo aj na ich súčasnom správaní. Zo správy predškolského zariadenia prezentovanej kolíznym opatrovníkom na pojednávaní je zrejmé, že mal. Y. neprímerane reaguje v predškolskom zariadení, porušuje pravidlá, správa sa asociálne ba dokonca k ostatným deťom agresívne. Rovnako mal súd z výpovedí účastníkov konania potvrdené, že

zo strany odporcu došlo dvakrát k neprimeranej bitke u mal. Y., ako aj to, že odporca naháňal mal. B. v blízkosti domu v deň, kedy bol vzatý do väzby. Už len z prezentovaných skutočností je zrejmé, že v najlepšom záujme mal. detí je, aby boli zverené do starostlivosti matky, ktorá zabezpečuje starostlivosť o nich v prevažnej miere už od ich narodenia, keďže otec mal. detí dlhodobo pracoval v Rakúsku. Je preto logické, a to aj vzhľadom na to, že sa otec v súčasnosti nachádza vo výkone väzby, že súd vyhovel návrhu matky a o úprave práv a povinností rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku II. tohto rozsudku a deti zveril do osobnej starostlivosti matky.

35. Pokiaľ ide o návrh matky, aby bola len ona oprávnená mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok, súd nevyhovel tejto časti návrhu, nakoľko nevzhliadol dôvody na takýto zásah do práv jedného z rodičov. Matka na pojednávaní prezentovala obavy z problémov, ktoré môžu nastať v budúcnosti pri rozhodovaní napr. ohľadne školy mal. detí, kedy otec nebude súhlasiť s rozhodnutiami matky, len aby jej urobil napriek. Jedná sa o hypotetické úvahy, ktoré nie sú v čase rozhodovania súdu ničím podložené. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 35 Zákona o rodine, v zmysle ktorého ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Zároveň matka v konaní neprezentovala také správanie otca voči mal. deťom, ktoré by odôvodňovalo obmedzenie alebo pozbavenie výkonu rodičovských práv. Nemožno ani vylúčiť, že čas, ktorý otec strávi vo väzbe na neho bude mať pozitívny vplyv a otec prehodnotí svoje doterajšie správanie v prítomnosti mal. detí. Vylúčiť otca mal. detí z možnosti zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok by bolo v tomto štádiu predčasné.

36. Čo sa týka úpravy styku otca s mal. deťmi, tento matka nežiadala upraviť z dôvodu, že sa otec nachádza vo väzbe. Rovnako súd má za to, že za súčasného stavu by akákoľvek úprava styku bola nadbytočná a neopodstatnená. Napokon v prípade, ak sa rodičia v budúcnosti nebudú schopní dohodnúť na stretávaní sa otca s mal. deťmi, má každý z nich právo podať na súd návrh, ktorým bude styk otca s mal. deťmi upravený tak, aby to bolo predovšetkým v záujme mal. detí.

37. Nakoľko súd zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti matky, bolo potrebné pristúpiť k určaniu vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom. K stanoveniu výšky vyživovacej povinnosti súd uvádza, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím úmyselným alebo neuvážaným konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom), resp. majetkového prospechu, nemôže byť na úkor oprávnených mal. detí.

38. Pri určovaní výšky výživného súd prihliadol na odôvodnené potreby mal. detí, ako aj na možnosti a schopnosti obidvoch rodičov. Súd zistil, že matka býva spolu s mal. deťmi u jej rodičov v rodičovskom dome, s ktorého užívaním sú spojené výdavky, na ktoré matka prispieva tak, že do domácnosti nakupuje stravu. Následne sú to mesačné náklady na elektrinu za rodinný dom vo výške 40 eur, telefón a internet spolu 22 eur, pohonné hmoty do auta 70 eur, TV 20 eur, lieky približne 30 eur a bežné výdavky súvisiace so stravou, hygienou a ošatením. Pokiaľ ide o výdavky mal. detí, tak tie predstavujú obedy v škole 112 eur, poplatok za umeleckú školu pre mal. B. 40 eur polročne, lieky cca 20-30 eur mesačne na všetky deti, poplatky na šport 50 eur mesačne. Ďalej sú to bežné výdavky súvisiace so stravou, hygienou, ošatením. Matka ako aj deti majú zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť, nakoľko deti navštevujú alergológa. Matka sa v súčasnosti nachádza na predĺženej rodičovskej dovolenke, jej príjem pozostáva

z rodičovského príspevku a prídavkov na tri mal. deti vo výške 454,60 eur a z brigádnickej činnosti, kde zarobí približne 150 eur mesačne. Čo sa týka otca mal. detí, tento sa v súčasnosti nachádza vo väzbe. Súd však mal preukázaný príjem otca za mesiace 09/2020 až 08/2021, kedy otec dlhodobo pracoval v Rakúsku ako murár, stavbár. V tom čase dosahoval príjem od 1 500 - 3 700 eur v závislosti od mesiaca. Následne bol od 06.08.2021 do 19.10.2021 otec evidovaný na úrade práce a poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške približne 1 100 eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky otca, tieto spočívali v úhrade všetkých nákladov súvisiacich s chodom domácnosti v sume cca 150 eur mesačne, ako aj so stravou vo výške cca 350 eur mesačne, ošatením, hygienou. Otec mal. detí nemá inú vyživovaciu povinnosť, ani žiaden úver alebo exekúciu.

39. Súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom bral do úvahy skutočnosť, že otec sa nachádza vo väzbe, čo znamená, že v súčasnosti došlo k strate jeho príjmu. Na druhej strane však súd poukazuje na princíp proporcionality, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov. Skutočnosť, že sa otec mal. detí povinný platiť na ne výživné dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmom, nemôže byť na úkor mal. detí. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). Sám otec mal. detí pritom súdu potvrdil, že k ukončeniu jeho pracovnej činnosti v zahraničí došlo z dôvodu prijatia pandemických opatrení, kedy sa otec mal. detí nechcel dať očkovať a nebol ochotný platiť poplatky ani za pravidelné PCR testovanie. Uvedené súd rovnako bral do úvahy a preto pri určení výšky výživného vychádzal z príjmu, ktorý otec mal. detí dosahoval počas výkonu práce v Rakúsku, kedy jeho príjem predstavoval približne 2 000 eur mesačne a rozhodol tak, že otec je povinný prispievať na výživu mal. B. sumou 130 eur mesačne, ma. Y. sumou 110 eur mesačne a mal. A. sumou 80 eur mesačne. Jedná sa pritom o sumu výživného, ktorú by bol otec schopný platiť aj v prípade, ak by súd vychádzal z jeho príjmu, ktorý by predstavoval dávku v hmotnej núdzi vo výške 1 100 eur, ktorú otec poberal z ÚPSVaR a o ktorý príjem otec prišiel z dôvodu jeho fyzického útoku na matku mal. detí. Ďalej súd poukazuje aj na to, že otec je v produktívnom veku, je zdravý a nič mu nebráni v tom, aby sa v prípade, že mu dosahovaný príjem po tom, ako bude prepustený z výkonu väzby, resp. v prípade právoplatného odsúdenia si vykoná uložený trest, zamestnal či už na plný pracovný úväzok alebo brigádne a dokázal prispievať na výživu mal. detí v súdom stanovenej výške, keďže vykonáva prácu v oblasti stavebníctva, kde je dostatok pracovných príležitostí. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV. tohto rozsudku a vo zvyšku návrh matky v časti výživného zamietol, nakoľko má za to, že súdom stanovená výška výživného je vzhľadom na vek a odôvodnené potreby mal. detí primeraná, s poukazom na to, že možnosti otca prispievať vyšším výživným sú v súčasnosti obmedzené.

40. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
(§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.